

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคืนและการสอบตกซ้ำชั้นของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร

นาย ศิริชัย กาญจนวาสี

004992

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

FACTORS RELATED TO SCHOOL DROP OUT AND REPETITION
OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK

Mr. Sirichai Kanjanawasee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์   องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคืนและการสอบตกซ้ำชั้น
 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิสิต   นายศิริชัย กาญจนวาสี

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

แผนกวิชา   ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา   2520

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุดังองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคืน และการสอบตกซ้ำชั้นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ประชากรขนาดพอคือ ประกอบด้วยนักเรียนสอบตกซ้ำชั้น 393 คน และนักเรียนออกกลางคืน 233 คน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นรายบุคคล โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์ซึ่ง เป็นมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และสังเกตสภาพ ทางบ้านและโรงเรียน นำข้อมูลที่ไ้ไปวิเคราะห์ตัวประกอบ โดยสะกักตัวประกอบด้วยวิธี ตัวประกอบสำคัญ และหมุนแกนตัวประกอบแบบอโรคอนอลด้วยวิธีแวนแมกซ์ ปรากฏข้อค้นพบ ดังนี้

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสอบตกซ้ำชั้นของนักเรียน มี 6 องค์ประกอบ คือ คุณลักษณะของครู สภาพเศรษฐกิจ-สังคม การเรียนการสอน การจัดการศึกษาของ โรงเรียน คุณลักษณะของนักเรียน และสภาพของโรงเรียน
2. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคืนของนักเรียนมี 6 องค์ประกอบ คือ การจัดการศึกษาของโรงเรียน คุณลักษณะของนักเรียน การเรียนการสอน ความสัมพันธ์ ในครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ-สังคม และปัญหาเกี่ยวกับครู

3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสอบโตและกลุ่มสอบทก ในกรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพเชิงสถิติปัญหา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

Thesis Title   Factors Related to School Drop Out and Repetition
                         of Secondary School Students in Bangkok
Name   Mr. Sirichai Kanjanawasee
Thesis Advisor   Asst. Prof. Dr. Somwung Pitayanawat
Department   Educational Research
Academic Year   1977

ABSTRACT

The major purpose of this research was to identify the factors related to school drop out and repetition of secondary school students in Bangkok. The optimum sample consisted of 393 secondary school repeaters and 233 secondary school drop out students. The sample was interviewed individually using the rating-scale schedule constructed by the researcher. Also, interviewing the sample-related groups and observing the home and school environment were conducted. The data collected by various methods were factor-analyzed by means of Principal Factor Method and rotated by using the Varimax Rotation.

Major findings were :

1. There were six factors related to school repetition of secondary school students : Teacher Characteristics, Socio-Economic Status, Instruction, School Management, Student Characteristics and School Status.

2. There were six factors related to school drop out of secondary school students : School Management, Student Characteristics,

Instruction, Relationship in Family, Socio-Economic Status and Problems concerning Teachers.

3. Secondary School Students in Bangkok in "pass" group and in the "failure" gorup did not differ significantly in intellectual efficiency at $\alpha = .05$.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นอย่างมั่นคง ความสำเร็จจาก ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อาชาวำรุง ที่คอยตรวจแก้ไขโครงงานวิทยานิพนธ์ จนทำให้แผนงานในการวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการ กองการมัธยมศึกษา และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ได้เห็นความสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ โดยได้ออกหนังสือแนะนำให้ผู้วิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวนักเรียนเอง ซึ่งเป็นที่ประทับใจของผู้วิจัยเป็นอย่างมาก จึงขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ที่ได้อนุญาตให้ผู้วิจัยติดตามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักเรียนออกกลางคันที่ศึกษาเสพทิศและนักเรียนที่คงโทษตลอดจนเจ้าหน้าที่ในสถานที่ดังกล่าวทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นอย่างสูง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้บริการในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด การวิจัยนี้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นก็ด้วยการอุปการะจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ให้เงินทุนสนับสนุนการวิจัยนี้ เป็นเงิน 5,000 บาท และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ทุนในการวิจัยสมทบอีกเป็นจำนวนเงิน 850 บาท ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณอย่างสูงไว้ในที่นี้

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินไปตามขั้นตอนและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ โดยท่านได้ให้คำแนะนำให้ขอคิดเห็น คำปรึกษา และตรวจแก้ไขขอบปร้องต่าง ๆ อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิคา-มารคา ที่ได้สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยมาตลอด และได้เป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ณ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ขอตกลงเบื้องต้น.....	8
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ขั้นตอนในการดำเนินงาน.....	60
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	61
เทคนิคการสุ่มตัวอย่างประชากร	68
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70

	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
	วิธีดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
	คาสติคติต่าง ๆ ของข้อมูล.....	88, 112
	ผลการวิเคราะห์หัตถ์ประกอบ.....	90, 114
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน.....	138
5	สรุปผลการวิจัย.....	141
	ขอคนพบ.....	142
	อภิปรายผลการวิจัย.....	149
	ขอเสนอแนะ.....	156
	บรรณานุกรม.....	158
	ภาคผนวก.....	168
	ภาคผนวก ก. ผู้ทรงสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	169
	ภาคผนวก ข. หนังสือราชการที่ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ และรายชื่อกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย.....	177
	ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	188
	ภาคผนวก ง. ผลการวิเคราะห์หัตถ์ประกอบครั้งแรก.....	229
	ภาคผนวก จ. โปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	260
	ประวัติการศึกษา.....	265

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 เหตุผลที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นออกจากโรงเรียนกลางคัน... .	45
2 เหตุผลที่ทำให้เด็กในแหล่งชุมชนหนาแน่นต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน .	49
3 จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ที่สอบตก และเรียนซ้ำชั้นในปีการศึกษา 2520 จำแนกตามเพศ ชั้น และสังกัด.. .	62
4 จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ที่ออกจากโรงเรียนกลางคันในปีการศึกษา 2519 จำแนกตามเพศ ชั้น และสังกัด .	66
5 จำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเทียบกับจำนวนโรงเรียนที่มีอยู่ทั้งหมด จำแนกตามเขตและสังกัด...	70
6 จำนวนนักเรียนกลุ่มสอบโคและกลุ่มสอบตก ที่ทำแบบสอบแอดวานซ์ โพรเกรสซีฟ แมทริกซ์ จำแนกตามชั้นและอายุ..	80
7 จำนวนนักเรียนสอบตกซ้ำชั้นที่สัมภาษณ์ได้ เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนสอบตกซ้ำชั้นที่มีอยู่ทั้งหมด จำแนกตามเพศ ชั้น และสังกัด..	81
8 จำนวนนักเรียนออกกลางคันที่สัมภาษณ์ได้ เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนออกกลางคันที่มีอยู่ทั้งหมด จำแนกตามเพศ ชั้น และสังกัด..	82
9 ค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อ กระทั่งจากกลุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนสอบตกซ้ำชั้น.....	88
10 เมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 63 ตัว (63 x 63 Correlation Matrix) ของนักเรียนสอบตกซ้ำชั้น...	92

ตารางที่	หน้า
11	เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) ก่อนการหมุน แกนตัวประกอบ สำหรับตัวแปร 63 ตัว 98
12	เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) หลังจากหมุน แกนตัวประกอบแบบอโรทอนอล โดยวิธีแวกซ์ สำหรับตัวแปร 63 ตัว 102
13	ตัวประกอบ R_1 : คุณลักษณะของครู... .. 106
14	ตัวประกอบ R_4 : สภาพเศรษฐกิจ - สังคม. 107
15	ตัวประกอบ R_6 : การเรียนการสอน.. 108
16	ตัวประกอบ R_{16} : การจัดการศึกษาของโรงเรียน. 109
17	ตัวประกอบ R_3 : คุณลักษณะของนักเรียน... .. 110
18	ตัวประกอบ R_7 : สภาพของโรงเรียน. 111
19	ความซิมิลีเซสตีตี ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของ ขอบเขตจากกลุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนออกกลางคัน 112
20	เมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 65 ตัว (65 x 65 Correlation Matrix) ของนักเรียนออกกลางคัน. 116
21	เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) ก่อนการหมุน แกนตัวประกอบสำหรับตัวแปร 65 ตัว... .. 122
22	เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) หลังจากหมุนแกน ตัวประกอบแบบอโรทอนอล โดยวิธีแวกซ์ สำหรับตัวแปร 65 ตัว. 126
23	ตัวประกอบ D_1 : การจัดการศึกษาของโรงเรียน. 130

ตารางที่ 1

หน้า

24	ตัวประกอบ D_3 : การจัดการศึกษาของโรงเรียน... .. .	131
25	ตัวประกอบ D_8 : การเรียนการสอน	132
26	ตัวประกอบ D_2 : ความสัมพันธ์ในครอบครัว... .. .	133
27	ตัวประกอบ D_4 : สภาพเศรษฐกิจ-สังคม	134
28	ตัวประกอบ D_6 : ปัญหาเกี่ยวกับครู.	135
29	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแฝงแบบ 3 มิติ.	138
30	การเปรียบเทียบประสิทธิภาพเชิงสถิติของนักเรียนชั้นต่าง ๆ.	139
31	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของประสิทธิภาพเชิงสถิติของนักเรียนตามกลุ่มอายุซึ่งอยู่ในชั้นเรียนต่าง ๆ... .. .	140
32	คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบสอบถามโพรเจกต์ โพรเกรสชิพเมทริกซ์ จำแนกตามชั้น อายุ และกลุ่มนักเรียน	171
33	การคำนวณผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares) สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนแฝงแบบ 3 มิติ..	172
34	ANOVA TABLE I	173
35	การคำนวณผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares) สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนส่วนย่อย... .. .	175
36	ANOVA TABLE II	176
37	เมตริกซ์สัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 69 ตัว (69 x 69 Correlation Matrix) ของนักเรียนสอบตกซ้ำชั้น.... .. .	229

ตารางที่

หน้า

38 เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) ก่อนการหมุนแกนตัวประกอบสำหรับตัวแปร 69 ตัว... .. 236

39 เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) หลังจากหมุนแกนตัวประกอบแบบอโรทอนอล โดยวิธีแวนิแมกซ์ สำหรับตัวแปร 69 ตัว.. 240

40 เมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 78 ตัว (78 x 78 Correlation Matrix) ของนักเรียนออกกลางคัน.. .. 244

41 เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) ก่อนการหมุนแกนตัวประกอบสำหรับตัวแปร 78 ตัว 252

42 เมตริกซ์น้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) หลังจากหมุนแกนตัวประกอบแบบอโรทอนอล โดยวิธีแวนิแมกซ์ สำหรับตัวแปร 78 ตัว.. 256

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	วงจรแห่งความสิ้นหวัง... .. .	~~22~~ 13
2	ขั้นตอนในการดำเนินงาน.	60
3	องค์ประกอบรวมและองค์ประกอบเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการสอบตกซ้ำชั้น และการออกกลางคันของนักเรียน... .. .	137